

Harald Jensen: Forslag til Lov om Aktieselskaber har ofte tidligere været behandlet i dette saavel som i det andet Ting. For 6 Aar siden, altsaa i 1923, fremsatte den daværende Handelsminister Forslag i Landstinget, et Forslag, som vel i nogen Grad var paavirket af den Aktieselskabs-svindelen, som havde gjort sig gældende i de sidste Krigsaar. Ganske vist paastod Handelsministeren ved Fremsættelsen det modsatte, men der er ingen Tvivl om, at Beretningen om Landmandsbankens Forhold — en Beretning, som er og stadig vil være en Lærebog i de Udskejelser, der har fundet Sted under Aktieselskabsformen — havde øvet sin Indflydelse ved Udarbejdelsen af det Lovforslag, som den daværende Handelsminister fremsatte. Lovforslaget blev den Gang ikke gennemført i Landstinget, og senere fremsatte den daværende Erhvervsminister Stauning her i Tinget i Samlingerne 1925—26 og 1926—27 et nyt Forslag til Revision af Aktieselskabsloven. Dette Forslag adskilte sig paa væsentlige Omraader fra det i 1923 i Landstinget fremsatte. Det tog, om man saa maa sige, i endnu højere Grad Hensyn til Landmandsbankkommissionens Beretning og til de Erfaringer, som kunde drages deraf. Dette Forslag gennemgik i de to Vintre en grundig Behandling her i Tinget, men det lykkedes heller ikke da at gennemføre det. Endelig i 1928—29, altsaa i forrige Samling, fremsattes det tredje Forslag om Revision af Aktieselskabsloven i Landstinget.

I Mellemtiden var der imidlertid sket dette, at den daværende Venstregering havde ladet visse Organisationer se paa det Udkast til Forslag, som da forelaa. Man havde ladet Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation, Landbrugsraadet, Søfartsraadet, Industriraadet og Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk nærmere udtale sig om Forslaget, og disse Organisationer havde da udarbejdet et Udkast, som Venstres Handelsminister i det store og hele fulgte ved Fremsættelsen af sit Lovforslag i Landstinget forrige Vinter. Regeringen havde ganske undladt og ingen Anledning fundet til at lade f. Eks. De samvirkende Fagforbund eller De samvirkende danske Husmandsforeninger eller Arbejderkooperationens Sammenslutninger se paa Lovforslaget, og derfor var dette i

udpræget Grad mærket af de Kapitalinteresser, som de Organisationer, jeg nævnte, havde overfor dette Spørgsmaal, og kun i ringe Grad eller slet ikke præget af de Synspunkter, som kunde anlægges af de Organisationer, som jeg sidst nævnte. Det lykkedes forrige Aar at faa Lovforslaget gennemført ved tredje Behandling i Landstinget, men det naaede ikke frem i Tinget her.

Man maa saaledes mene, at Forslag til Lov om Aktieselskaber er meget grundigt behandlet baade i dette og i det andet høje Ting. Men det er vel i og for sig ikke altid den grundige Behandling, der betinger et Lovforslags Gennemførelse, det er sikkert i højere Grad Muligheden for at opnaa Enighed om de samfundsmæssige Synspunkter, der bør præge et Lovforslag, som er det afgørende for et Lovforslags Gennemførelse. Og vi kan vel alle være enige om, at der i et Lovforslag af den Art som det, vi nu behandler, i høj Grad er samfundsmæssige Synspunkter at anlægge. Den Produktionsvirksomhed og den Handelsvirksomhed, som efterhaanden har fundet sin Form under Aktieselskabslovgivningen, er jo ikke en privat Sag, har aldrig været en privat Sag, og efterhaanden som Tiden gaar, er det en stadig mindre og mindre privat Sag. Hvis man vil se paa Aktieselskabernes Indflydelse paa dansk Erhvervs- og Produktionsliv, saa har de gennem Aarene faaet en stedse større Indflydelse, der har været en stadig Vækst i Aktieselskaberne baade talmæssigt og kapitalmæssigt. Den 1. Januar 1929 var der her i Landet 6 700 Aktieselskaber, og de havde en Aktiekapital paa 2 214 Mill. Kr. Men vigtigere end Antallet af Aktieselskaber og Størrelsen af den Kapital, de har, er naturligvis, produktionsmæssigt set, Antallet af beskæftigede Arbejdere ved Aktieselskaber, og her viser det sig, at hvis man tager Erhvervstællingen fra 1925, saa regner man dér med 270 000 egentlige industrielle Arbejdere beskæftigede ved Haandværk og Industri. Af disse 270 000 Arbejdere er de 85 000 beskæftiget i Aktieselskaber og de 125 000 i Enkeltmandsvirksomheder, men de 85 000 er alene beskæftiget i 2 767 Aktieselskaber, medens de 125 000 er beskæftiget i 81 000 Enkeltmandsvirksomheder. Det vil i Praksis sige, at det Antal Lønarbejdere, der